

IV ОЛІМПІЙСЬКА ОСВІТА: СУЧАСНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ

РЕГІОНАЛЬНА ОЛІМПІЙСЬКА ОСВІТА В УКРАЇНІ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Сергій ВОРОПАЙ, к.пед.наук, професор

*Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка
Кропивницький, Україна*

Анотація. Дослідження проведено з метою визначення стану та перспектив розвитку олімпійської освіти на Кіровоградщині. Визначено основні напрямки її впровадження.

Ключові слова: олімпійська освіта, Кіровоградщина.

Вступ. Олімпійська освіта – багаторівневий спеціально організований педагогічний процес формування гармонійно розвиненої особистості через набуття знань, умінь і навичок, розвиток здібностей, інтересів, потреб та ціннісних орієнтацій, що базуються на гуманістичних ідеалах і цінностях олімпізму і є складовою частиною загальної освіти [4].

Олімпізм, який складає духовну основу спортивного руху визнано як соціокультурну освіту, де закладені гуманістичні цінності: добра воля людей, їх прагнення до миру, співробітництва, взаєморозуміння. Гуманістична природа визначає його суттєвий зміст – служіння людині, особистості, суспільству. Впроваджуючи олімпізм П.Кубертен вбачав у спорті унікальний засіб виховання й освіти. Він вважав, що спорт – це діяльність не заради задоволення або засіб від байдикування і навіть не фізична компенсація розумової роботи, а навпаки – джерело внутрішньої досконалості кожної людини [5].

Ефективність поширення олімпійської освіти серед підростаючого покоління багато в чому обумовлена: готовністю фахівців в області фізичної культури й спорту до впровадження олімпійської освіти на практиці; підвищенням творчої активності дітей у пропаганді й реалізації ідеалів і цінностей олімпізму на практиці; пропагандою ідей олімпізму засобами масової інформації; проведенням наукових досліджень в області олімпійської освіти, розвитком дитячо-юнацького спорту та ін.; підвищення рівня підготовки кадрів у спеціальних вузах, шляхом впровадження в освітній процес спеціальних методичних розробок (ситуаційних завдань, рольових ігор); введення в шкільну практику додаткового розділу з олімпійської освіти (що дозволить майбутнім викладачам фізичної культури отримати практичні навички з впровадження олімпійської освіти серед дітей та молоді); розробку методичних рекомендацій з впровадження олімпійської освіти як для викладачів фізичної культури, так й інших навчальних дисциплін у школі, тощо [1,3,4].

Одним із актуальних чинників у реалізації олімпійської освіти є вивчення досвіду її впровадження на регіональному рівні. Дослідження цього досвіду має велике значення для подальшого розвитку олімпійського руху в Україні та на

Кіровоградщині, зокрема, виховання нових видатних олімпійців, розповсюдження олімпійських ідеалів у окремих районах області та системі регіональної олімпійської освіти.

Мета та завдання дослідження. Визначення стану та перспектив розвитку олімпійської освіти на Кіровоградщині. Визначення основних напрямки її впровадження.

Матеріал і методи дослідження. При проведенні дослідження застосовувався наступний комплекс методів: аналіз даних науково-методичної та довідникової літератури, інформаційної мережі Інтернет, педагогічні спостереження, опитування.

Результати дослідження та їх обговорення. Реалізація олімпійської освіти в Кіровоградській області відбувається за двома основними напрямками: спеціально-освітнім та загальноосвітнім. Спеціально-освітній напрям є складовою частиною системи підготовки спеціалістів для різноманітних ланок сфери фізичної культури і спорту області у ЦДУ ім.В.Винниченка: вчителів (викладачів) фізичного виховання, тренерів з видів спорту, фахівців з рекреації. Вони вивчають курс навчальної дисципліни «Олімпійський спорт» відповідно до підготовленої програми для всіх форм навчання.

ЦДУ ім.В.Винниченка проводить підготовку спеціалістів вищої кваліфікації (магістрів, докторів філософії) з застосуванням матеріалів навчально-наукової «Лабораторії Олімпійських досліджень» та здійснює наукові пошуки за темою «Олімпійський рух на Кіровоградщині: історія та сьогодення». До роботи лабораторії долучені студенти наукових гуртків та проблемних груп для підготовки наукових статей, рефератів, курсових та кваліфікаційних робіт. Спільно з обласним Відділенням НОК та ОАУ на базі лабораторії проводяться наукові, розвиваючі заходи, семінари, конференції з питань історії олімпійського руху й Олімпійських ігор, а також реалізацію проєктів НОК та ОАУ України [2].

Загальноосвітній напрям, що передбачає олімпійську освіту серед різних верств населення, зокрема учнівської та студентської молоді, розвивається у нашому регіоні переважно за громадською моделлю. На рівні ж загальноосвітніх шкіл, завдячуючи підписанню Договору про співробітництво №75 від 12.09.06 між НОКом України та МОН України, успішно працює і громадсько-державний рівень через викладання теоретичного курсу з основ олімпійських знань.

Надано новий імпульс реалізації в Кіровоградській області проєкту ОАУ «Школи олімпійської освіти». До 2015 року в проєкті брала участь лише одна школа. На сьогодні до мережі шкіл олімпійської освіти долучилися 10 закладів загальної середньої освіти з Кропивницького, Олександрії, Помічної, Первозванівської ОТГ, Кропивницького району.

Серед програм, що реалізуються, впершу чергу слід зазначити ті, що спрямовані на формування та вдосконалення системи вмінь і навичок у сфері олімпізму та олімпійського руху і мають місце переважно у ЗНЗ та ФФВ ЦДУ імені В.Винниченка та фрагментарно у інших ВНЗ.

Методичне забезпечення олімпійської освіти області можна умовно поділити на національне і регіональне. На регіональному рівні застосовуються матеріали регіональних відділень ОАУ та НОК.

Форми впровадження олімпійської освіти у ЗНЗ області переважно проходять в урочній формі. Більш широкий спектр форм інтеграції олімпійської освіти реалізується у школах з олімпійською освітою, але навіть у них відсутня структурно-функціональна модель її інтеграції.

Для активізації реалізації олімпійської освіти в області відділеннями НОК та ОАУ розроблено положення про проведення обласного конкурсу на кращу модель школи з організації впровадження олімпійської освіти в навчально-виховний процес. Його впровадження погоджено з місцевими органами самоврядування у освітній процес ЗНЗ.

Створено систему організації підготовки педагогічних працівників на основі співпраці відділень НОК України, ОАУ та Центру досконалості викладання ЦДУ імені В.Винниченка через курсову перепідготовку, проведення науково-практичних семінарів, онлайн-вебінарів, консультацій провідних фахівців «Лабораторії олімпійських досліджень» кафедри ТМОПС ЦДУ імені В.Винниченка.

Висновки. Проведений аналіз стану впровадження олімпійської освіти в Кіровоградській області дав підстави стверджувати, що вона достатньо успішно реалізується через спеціально-освітній та загальноосвітній напрямки. В рамках спеціально-освітнього напрямку успішно працює підготовка фізкультурно-спортивних фахівців, але є суттєві проблеми у підготовці вчителів-переметників. В рамках загальноосвітнього напрямку застосовується дві моделі: громадська та громадсько-державна. Більш успішно працює громадська модель завдяки активній роботі відділень НОК України та ОАУ. Державно-громадська має певні проблеми реалізації, серед яких у першу чергу слід відзначити недостатньо активне долучення ЗНЗ області до проєкту ОАУ «школи олімпійської освіти» та не достатню готовність педагогічних працівників до її впровадження. Для підвищення якості реалізації впровадження олімпійської освіти в регіоні запропонована система підготовки педагогічних працівників до її впровадження.

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямку. Вивчення готовності педагогічних працівників області до впровадження олімпійської освіти та готовності її сприймати учнівською та студентською молоддю.

Список використаної літератури.

1. Борисова О., Матвеев С. Олимпийское образование в структуре магистерской подготовки. Наука в олимпийском спорте. 2007. № 2. С. 74-81.
2. Булатова М. М. Олимпийская академия Украины: приоритетные направления деятельности. Наука в олимпийском спорте. 2007. № 2. С. 5-12.
3. Булатова М. Система олімпійської освіти в Україні та нові форми її впровадження. IX Міжнар. наук. конгр. «Сучасний олімпійський спорт і спорт для всіх». К.: Олімпійська л-ра, 2005. С. 7.
4. Єрмолова В.М. Олімпійська освіта: теорія і практика: навч. посіб. К., 2011. 335 с.

5. Кубертен П. Олимпийские мемуары. К.: Олимпийская литература, 1997. 179 с.

КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ СУЧАСНОГО ТРЕНЕРА

Жанна ГРАЩЕНКОВА¹, к.пед.н., доцент

Максим МІШИН¹, к.фіз.вих., доцент

Сергій БЄЛИЙ², здобувач третього (освітньо-наукового)
рівня вищої освіти

Харківська державна академія фізичної культури¹

Харків, Україна

Харківський університет внутрішніх справ²

Харків, Україна

Анотація. Проаналізовано проблемні питання формування комунікативної компетентності сучасних тренерів в процесі фахової підготовки.

Ключові слова: сучасний тренер, комунікативна компетентність, фахова підготовка.

Вступ. Одним із важливих аспектів формування професійної компетентності сучасного тренера є підвищення ефективності його комунікації в професійній діяльності, де здійснюється передача значного обсягу важливої інформації.

Аналіз світових тенденцій у сфері вищої педагогічної освіти засвідчує зростання вимог до формування компетентності майбутнього тренера. Про це наголошено у нормативних документах вітчизняного законодавства (Закон України «Про фізичну культуру та спорт»; Постанова «Про затвердження Стратегії розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року»; «Стратегія розвитку фізичної активності та спорту України до 2032 року») [2, 4, 7].

Ефективність професійної діяльності фахівця з фізичної культури і спорту значною мірою залежить від рівня розвитку комунікативних знань та вмінь.

Аналіз сучасної фахової підготовки майбутніх тренерів, дозволяє стверджувати, що недостатньо вивчено та розроблено теоретичні засади формування у здобувачів вищої освіти комунікативної компетентності.

Мета та завдання дослідження: визначити ефективні шляхи формування комунікативної компетентності у сучасного тренера.

Матеріал і методи дослідження. Аналіз науково-методичної літератури та мережі Internet, системний аналіз, узагальнення, контент-аналіз, педагогічне спостереження.

Результати дослідження та їх обговорення. Різні підходи до визначення поняття «комунікативна компетентність» відображено в працях В. Бобрицької,